

Ulkomaalaislain muutos luo eriarvoiset mahdollisuudet kahden kulttuurin perhe-elämään Suomessa

Sisäministeriössä valmistellaan paraikaa ulkomaalaislain muutosta, jolla tiukennetaan perheenyhdistämisen kriteereitä. Muutosehdotusten kärki on suunnattu kansainvälistä suojelua saavien perheenyhdistämiin, mikä käy selkeästi ilmi muutosten perusteluista ja osuu yksiin Suomen hallituksen nykyisten maahanmuuttolinjausten kanssa. Kuitenkin neljä viidestä vuonna 2015 oleskelulupaa perhesiteen perusteella hakeneista oli muiden kuin kansainvälistä suojelua saaneiden perheenjäseniä. Lakiluonnoksessa myös Suomen kansalaisen perheenjäsenen oleskeluluvan myöntäminen perhesiteen perusteella edellyttäisi "turvattua toimeentuloa". Lisäksi Suomen kansalaisen perheenjäsenelle myönnettäisiin oleskelulupa perhesiteen perusteella vain ulkomailta haettuna.

Toteutuessaan lakimuutos koskisi suurta joukkoa erilaisia ja erilaisissa elämäntilanteissa olevia ihmisiä ja perheitä. Jos lakimuutos hyväksytään, se koskettaa myös kaikkia sellaisia kahden kulttuurin perheitä, joissa suomalaisen puoliso ei ole EU- tai ETA-maan tai Sveitsin kansalainen. Niiltä suomalaisilta, jotka suunnittelevat yhteistä perhe-elämää EU:n ulkopuolisen maan kansalaisen kanssa Suomessa, tultaisiin siis vaatimaan suhteellisen korkeaa tulotasoa puolison oleskeluluvan myöntämiseksi perhesiteen perusteella. Oleskeluluvan edellytyksenä olisivat vähintään 1700 euron nettotulot kuukaudessa.

Lakiluonnoksessa mahdollisuuksia yhteiseen perhe-elämään Suomessa ollaan rajoittamassa kotoutumisen edistämisen nimissä, vaikka perhe on itse asiassa kotoutumisen voimavara. Suomalaisen puolisona Suomeen muuttaneen kotoutumista tukevat parhaiten kontaktit kantasuomalaisiin, sosiaaliset verkostot, mahdollisuudet työllistyä omalle alalle sekä suomen kielen oppiminen. Suomalainen puoliso ja puolison verkostot Suomessa ovatkin itsessään jo kotoutumisen tukijalka. Ei ole näyttöä siitä, että suomalaisen puolison tulotasolla olisi kotoutumisen onnistumisen kannalta keskeistä merkitystä. Tiukka euromääräinen toimeentulovaatimus ei huomioi esimerkiksi naisten ja miesten välisiä tuloeroja eikä alueellisia tuloeroja. Toimeentulovaatimus ei ota myöskään huomioon erilaisia elämäntilanteita (opiskelu, työkyvyttömyys, osa-aikatyö, eläke, perhevapaat jne.)

Lakimuutoksella olisi eriarvoistava vaikutus, sillä mahdollisuudet viettää perhe-elämää Suomessa olisivat tulorajojen myötä erilaiset riippuen esimerkiksi sosioekonomisesta perhetaustasta, sukupuolesta, asuinpaikasta ja ammatista. Lakimuutos asettaa myös huonompaan asemaan ne perheet, joissa toisella puolisoilla ja yhteisillä lapsilla on muu kuin EU-kansalaisuus. Ulkomailla asuu myös huomattava joukko suomalaisia, joiden realistisia mahdollisuuksia palata Suomeen lakimuutos rajoittaisi merkittävästi.

Kahden kulttuurin perheitä oli Suomessa vuoden 2014 lopussa yli 70 000, ja kahden kulttuurin perheiden määrä on viime vuosina kasvanut noin 3000 perheellä vuosittain. Kahden kulttuurin liitot saavat usein alkunsa ulkomailla opiskelun tai työskentelyn seurauksena. Jos perhesiteen perusteella Suomeen muuttamista vaikeutetaan kohtuuttomasti, johtaa tämä siihen, että ulkomaalaisen elämänkumppanin löytäneet suomalaiset jäävät asumaan tai muuttavat perheineen pysyvästi ulkomaille. Tällöin Suomi menettäisi jatkuvasti kilpailukykynsä kannalta tärkeitä nuoria, koulutettuja ja kansainvälisiä ihmisiä - sekä kantasuomalaisia että

maahanmuuttajia. Kahden kulttuurin perheiden lapset puolestaan ovat kielitaitoisia, kulttuurien välissä luonnostaan luovivia suomalaisia tulevaisuuden osaajia, joiden pysyminen Suomessa on suomalaisen yhteiskunnan etu. Onkin todella lyhytnäköistä politiikkaa rajoittaa kahden kulttuurin perheiden mahdollisuuksia yhteiseen perhe-elämään Suomessa.

Familia ry vaatii hallitusta peruuttamaan ulkomaalaislain muutokset. Kaikilla suomalaisilla tulee olla tasavertaiset mahdollisuudet perhe-elämään Suomessa sekä oikeus vapaasti valita kenen kanssa parisuhteen ja perheen muodostaa, riippumatta tulotasosta tai puolison kansalaisuudesta.

(Familia ry ja Duo kahden kulttuurin perheille)

Yhteystiedot:

- Hanna Kinnunen, projektipäällikkö (Duo), Familia ry (p. 050 452 2393, hanna@duoduo.fi)
- Tarja Monto, toiminnanjohtaja, Familia ry (p. 050 433 5411, tarja.monto@familiaclub.fi)

Duo kahden kulttuurin perheille on Familia ry:n hallinnoima ja RAY:n rahoittama nelivuotinen hanke (2013–2016), jolle haetaan pysyvää rahoitusta vuodesta 2017 alkaen. Duo tarjoaa valtakunnallista toimintaa ja neuvontapalveluja Suomessa asuville kahden kulttuurin perheille, joiden määrä on yli kolminkertaistunut kahdessa vuosikymmenessä. Duo myös julkaisee ja tuottaa tietoa kahden kulttuurin parisuhteen, perheen ja vanhemmuuden erityispiirteistä sekä tukee ja neuvoa eri alojen ammattilaisia mm. koulutustoiminnan avulla.

Familia ry on vuonna 1988 perustettu uskonnollisesti ja poliittisesti sitoutumaton kansalaisjärjestö. Se kokoaa yhteen monikulttuurisuudesta kiinnostuneita syntyperäisiä suomalaisia ja eri maahanmuuttajaryhmiä yli kieli- ja kulttuurirajojen. Päämääränä on edistää yhdenvertaisuutta ja syrjimättömyyttä suomalaisessa yhteiskunnassa sekä ehkäistä ennakolta rasismia ja syrjäytymistä. Familia on yksi monikulttuurisuustyön uranuurtajista Suomessa sekä kahdensuuntaista kotoutumista tukevan toiminnan edelläkävijä.